

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.131/2012/6. szám

A Szegedi Ítéltábla Czirják Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Czirják László ügyvéd) által képviselt **felperes neve (címe)** felperesnek - dr. Bródy Ügyvédi Iroda (ügyintéző dr. Bródy János ügyvéd) által képviselt **I.rendű alperes neve (címe)** I. rendű és **jogtanácsos neve (címe)** által képviselt **II.rendű alperes neve (címe)** II. rendű alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében, amely perbe a II. rendű alperes pernyertességének előmozdítása érdekében dr. Szívós Tamás ügyvéd által képviselt **Alperesi beavatkozó** beavatkozott, a Szegedi Törvényszék 2012. január 17. napján kelt 2.P.20.812/2011/21. számú ítélete ellen a felperes által 24. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit **helybenhagyja**.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű alperesnek 50.800 (Ötvenezer-nyolcszáz) Ft, a II. rendű alperesnek 40.000 (Negyvenezer) Ft és a beavatkozónak 50.000 (Ötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

A másodfokú eljárásban felmerült összesen 320.000 (Háromszázhúszezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

2006. július hónap 29. napjának délutánján **(személy neve)**, a felperes testvére saját két gyermekét, valamint a felperes lányát, **(gyermek 1 neve)**-t elvitte a ... folyó fürdésre ki nem jelölt ...-i szakaszára, az ún. **(partszakasz neve)** -re. Sem **(személy neve)**, sem gyermekei, sem pedig a felperes gyermeke úszni nem tudott, ennek ellenére a gyermekeket felügyelet nélkül beengedte a természetes folyóvízbe. Fürdőzés közben **(gyermek 1 neve)**, illetőleg gyermekkorú **(gyermek 2 neve)** is elmerült a vízben. A parton tartózkodó egyik fürdőző

(**gyermek 2 neve**)-t ki tudta a vízből menteni, azonban (**gyermek 1 neve**)-t nem találta. Őt a folyó elsodorta és vízbe fulladt. Holttestét a ...-parti szakaszán, ...ban találták meg 2006. július 31. napján.

A fürdőzéssel érintett terület, az ún. (**partszakasz neve**) tulajdonosa a Magyar Állam, kezelője a II. rendű alperes. A rendőrség által 2006. július hónap 29. napján megtartott helyszíni szemle során megállapítást nyert, hogy a korábban a beavatkozó által üzemeltetett söröző sarkától balra 20 fokos szögben, 18 méterrel előre, „Fürdeni tilos” tábla látható, amelyre a „Tilos” jelzést megjelenítő piros csík - mely szigszalaggal került kihelyezésre - el van távolítva. Az is megállapítható volt a helyszíni szemle jegyzőkönyve szerint, hogy egy utólag lefestett, semmiféle jelzést sem tartalmazó tábla, valamint a folyó közelében egy kék hullámokban úszó fekete ember alakot ábrázoló ábra jobbra-balra nyíllal és egy „400 méter” felirattal is megtalálható volt.

2010. áprilisától a felperest az ... Neurológiai és Pszichiátriai Klinikáján kezelik. A felperes pszichikai állapotváltozása, visszatérő depresszió, szorongás és pszichoszomatikus betegségek oka részben a felperes gyermekének tragikus halálára, részben egyéb, nem a gyermek halálával összefüggő okokra vezethető vissza. A gyászmunkát ráépülő patológiás szövődmények nem terhelik, kóros gyászreakció a felperesnél a gyermek elvesztésével összefüggésben nem alakult ki.

A felperes keresetében 8.000.000 Ft és 2006. július hónap 30. napjától járó törvényes késedelmi kamat, valamint perköltség megfizetésére kérte az alpereseket egyetemlegesen kötelezni. A kereset indokolása szerint az alpereseknek kötelezettsége volt a fürdést tiltó egyértelmű és megfelelő tábláknak a kihelyezése. Ezen kötelezettség elmulasztása miatt a felperes testvére abban a hiszemben lehetett, hogy a fürdőzés megengedett az adott partszakaszon. A felperes a testvérének közrehatását az eredmény bekövetkeztében nem vitatta, ám álláspontja szerint az alperesek közrehatása lényegesen nagyobb mértékű volt. A felperes előadása szerint a gyermek halála pszichésen megviselte, a gyászreakció a felperesnél még nem zajlott le. A gyermek halála miatt a felperesnek rendszeres pszichiátriai szakrendelésen kell megjelenennie, munkát vállalni a gyermek halála óta pszichés állapota miatt nem tudott.

Alperesek a keresetnek az elutasítását kérték. Hivatkoztak arra, hogy a felperes gyermekének halála nem az alperesi magatartásokkal vagy mulasztásokkal van okozati összefüggésben, hanem azzal, hogy a felperes testvére, aki úszni nem tudott, az úszni szintén nem tudó gyermekeket felügyelet nélkül a folyóvízbe engedte. Hivatkoztak továbbá arra is, hogy a felperesi nem vagyoni kártérítési igény nem megalapozott. Kóros gyászreakció vagy bármilyen pszichés, illetőleg szervi elváltozás a gyermek halálával összefüggésben nem következett be, pszichés panaszai mögött a felperes személyiségére jellemző jegyek állnak.

Az elsőfokú bíróság megismételt eljárásban hozott ítéletével kötelezte az I. és II. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 400.000 Ft kártérítést és ezen összeg kamatait. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Rendelkezett a pervesztességi-pernyertességi arányokra tekintettel a perköltség és a le nem rótt eljárási illeték, valamint állam által előlegezett költség viseléséről. Azt vizsgálta, hogy a Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.20.811/2010/5. számú döntésében foglalt, teljes családban éléshez való jog megsértése miatti külön bizonyítást nem igénylő tényeken túl a felperesnél további negatív irányú életminőségbeli változás igazolható-e vagy sem. Szakértői vélemény alapján megállapította, hogy a felperes pszichés állapota gyermekének halála óta romlott, ugyanakkor ez az állapot nemcsak gyermekének halálával, hanem egyéb más konfliktushelyzettel is összefüggésben van. Az is megállapítható a szakvéleményből, hogy a felperesnél kóros gyászreakció gyermekének elvesztését követően nem alakult ki. A szakértői vélemény alapján megállapítható felperesi életminőséget érintő hátrányok, valamint a Legfelsőbb Bíróság döntése szerint külön bizonyítást nem igénylő hátrányok együttesen alapozzák meg a felperes nem vagyoni kártérítési igényét. A nem vagyoni kártérítés összecszerűségének meghatározásánál figyelemmel volt a gyermek elvesztése miatti hátrányokon túl arra is, hogy az alperesek milyen mértékben hatottak közre a felperes kárának bekövetkezésében. Álláspontja az volt, hogy a gyermek halálához vezető okfolyamatban az alperesek közrehatása minimális volt, hiszen elsődlegesen a felperes testvérének kellett volna a felperes gyermekét, aki úszni nem tudott, megfelelőképpen felügyelni és tisztában lenni azzal, hogy még egy úszni tudó személy számára is a természetes folyóvíz milyen veszélyeket rejt. E közismert veszélyeket a felperes testvére figyelmen kívül hagyta, mely legfőbb oka volt a halálhoz vezető okfolyamatnak.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és az alperesi marasztalás összegének 3.600.000 Ft és járulékaira történő felemelését, valamint az alperesek és beavatkozó perköltség fizetésére kötelezését kérte. Arra hivatkozott, hogy a felperes egészségi állapota igen jelentős mértékben romlott a haláleset bekövetkezése óta, melyet a becsatolt orvosi igazolások, a beszerzett orvosszakértői vélemény és a felperes élettársának tanúvallomása is alátámaszt. Az elsőfokú bíróság nem kellő súllyal értékelte az orvosszakértői véleményben lévő azon megállapításokat, mely szerint egyértelműen következtetés vonható le az adatokból arra, hogy a felperes egészségi állapota hogyan romlott. Tévedett az elsőfokú bíróság akkor is, amikor enyhe fokban állapította meg az alperesek közrehatását a baleset bekövetkezésében. Az alperesek mulasztása az elsődleges okozója a baleset bekövetkezésének, közrehatásuk legalább 50 %-os mértékű. Kifogásolta, hogy az elsőfokú ítélet nem tett eleget indokolási kötelezettségének, mert abból nem lehet megállapítani, hogy az összecszerűséget miből kiindulva állapította meg.

Az I. rendű alperes csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását, a felperes keresetének elutasítását kérte. A kereset jogalapjával összefüggő korábban tett hivatkozásait változatlanul fenntartotta, előadta, hogy a bizonyítási eljárás során feltárt tények alapján az alperesek felelőssége minden kétséget kizáró módon nem állapítható meg.

A II. rendű alperes csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a felperesi kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy a

felperes gyermekének balesetéért az alpereseket nem terheli felelősség. Az eljárások során részletesen, minden körülményre kiterjedően feltárt tényállás ismeretében egyértelműen megállapítható, hogy nem nyert bizonyítást az a többlétegyállás, amely a kereseti kérelmet megalapozta volna a nem vagyoni kártérítés iránt. A felperes leányának halála, hozzátartozója, **(személy neve)** sorozatos mulasztása miatt következett be, az alpereseket és a beavatkozót nem terheli felelősség a tragédia bekövetkezéséért, mivel az elmúlt évek gyakorlatát követve, kellő gondossággal és a jogszabályokat betartva jártak el.

A beavatkozó fellebbezési ellenkérelmében a felperesi fellebbezés állításait vitatta és korábban tett perbeli nyilatkozatait fenntartva arra hivatkozott, hogy az eljárások során nem nyert bizonyítást, hogy a felperes keresete megalapozott lett volna. Utalt arra, hogy a szakértők nem találtak túlzott vagy kóros gyászreakciót, és nem találtak pszichiátriai kezelést igénylő betegséget sem a felperesnél. A felperes jelenleg fennálló betegségének oka csak részben a felperes gyermekének tragikus halála. Ezen túlmenően a felperes gyermekének halála nem az alperesi magatartásokkal van összefüggésben, hanem a felperes testvére, **(személy neve)** sorozatos mulasztása miatt következett be. A felperes hozzátartozója tiltott helyen, természetes folyóvízbe engedte az úszni nem tudó gyermekeket felügyelet nélkül úgy, hogy ő sem tudott úszni.

A fellebbezések **megalapozatlanok.**

Az ítélet tábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyes tényállást állapított meg, abból helyes jogi következtetéseket vont le és ítéletét is helyesen, megfelelően indokolta. Nem ért egyet azzal a felperesi fellebbezési hivatkozással, hogy az elsőfokú bíróság ítélet indokolási kötelezettségének ne tett volna eleget. A Pp. 221. § /1/ bekezdése értelmében az ítélet megfelelő indokolása nem pusztán formális kötelezettség, hanem ezen múlik az ítélet meggyőző ereje (BDT 2004/1085. számú eseti döntés). Nem vagyoni kártérítés iránti kérelem elbírálásánál lényeges körülmények minősül, hogy érte-e a károsultat a személyiségi jog megsértése következtében olyan hátrány, amely más nemű előny nyújtásával, vagyoni kártérítéssel kompenzálható. A Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.20.811/2010/5. számú határozatából egyértelműen megállapítható, hogy a felperesnek a családi kapcsolatokhoz való joga, mint személyhez fűződő jog megsértéséből adódó objektív következmények, szükségképpen velejárók a hátrány fogalmába beleszámítandók, így további, külön bizonyítást nem igénylő objektív hátrányok a felperes életének azok a változásai, hogy a gyermek többé nem lehet életének örömforrása és a támogatására sem tarthat igényt, mint szülő. A felperes gyermekének halála folytán sérült a családhoz tartozás, a teljes családban élés, mint személyhez fűződő jog. A haláleset folytán bekövetkező tragikus változás megbontotta a családi kapcsolat fennálló rendjét, azt erőszakosan megváltoztatta, és az érintett mindennapi életvitelére, a társadalmi életben való részvételére jelentős kihatással van. A felperes elesett annak lehetőségétől, hogy figyelemmel kísérje a gyermek felnőttkori életét, és időskorában sem számíthat a vele való együttlétre. Ezen iránymutatásnak

megfelelően az elsőfokú bíróság a felperest ért hátrány körében a Legfelsőbb Bíróság döntésében foglaltakat értékelve a teljes családban élés személyiségi jog sérelmével összefüggő hátrányokat körülírta és értékelte, így e körben az ítélet indokolásának teljeskörűsége nem vitatható.

Az elsőfokú bíróság megfelelően indokolta azt is, hogy a fenti objektív hátrányokon túlmenően milyen pszichés hátrányokat értékelt a felperes esetében. A nem vagyoni kártérítés összegszerűségének meghatározásánál figyelemmel volt arra is, hogy az alperesek milyen mértékben hatottak közre abban, hogy a gyermek halála bekövetkezett. Értékelte, hogy a halálhoz vezető okfolyamatban az alperesek közrehatása minimális volt, hiszen elsődlegesen a felperes testvérének kellett volna a felperes gyermekét, aki úszni nem tudott, megfelelőképpen felügyelni és tisztában lenni azzal, hogy még egy úszni tudó személy számára is a természetes folyóvíz milyen veszélyeket rejt. E közismert veszélyeket a felperes testvére figyelmen kívül hagyta, mely legfőbb oka volt a halálhoz vezető okfolyamatnak. Ilyen körülmények között megalapozatlan az a felperesi fellebbezési hivatkozás, hogy az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegszerűségének meghatározásával kapcsolatosan nem tett eleget ítélet indokolási kötelezettségének.

Az I. és II. rendű alperesek csatlakozó fellebbezésükben alaptalanul hivatkoztak arra, hogy felelősségük a felperest ért kár gyermekének elvesztése vonatkozásában egyáltalában ne lenne megállapítható. Az a rendelkezésre álló adatok alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy 2004. és 2005. évben a veszélyesnek minősített perbeli partszakasz miatt tilos volt e területen a fürdőzés. Az erről szóló jegyzői értesítés alapján a II. rendű alperes jogszabályi kötelezettségének eleget tett akkor, amikor fürdést tiltó táblákat helyezett ki, illetve tartott karban. 2006. évben a partszakaszt veszélyessé nyilvánító döntés nem született, így helytálló az a II. rendű alperesi hivatkozás, hogy ebben az évben tábla kihelyezési kötelezettsége a II. rendű alperesnek nem volt, ugyanakkor éppen a korábbi években kihelyezett tábla karbantartási kötelezettsége teljesítése körében szükséges lett volna, hogy a II. rendű alperes vagy a táblák eltávolításáról, vagy azok további folyamatos felügyeletéről és jelzései egyértelműségéről gondoskodjon. Azzal ugyanis, hogy a korábbi években kihelyezett táblák 2006. évben karbantartás nélkül a helyszínen maradtak, megteremtődött a lehetőség arra, hogy a táblán található jelzések részbeni eltávolításával a tábla jelentése a nagyközönség számára módosuljon. Minderre tekintettel az alperesek nem az elvárható gondossággal jártak el a fürdést tiltó tábla karbantartása során. Ez a kötelezettség ugyanis mindkét alperes vonatkozásában felvethető - a jogszabályi rendelkezések szerint -, ugyanis ha a karbantartási kötelezettségnek a II. rendű alperes nem tett eleget, úgy erről az I. rendű alperesi jegyzőnek lett volna kötelezettsége gondoskodnia. Ilyen körülmények között a kihelyezett, de be nem szedett, és 2006. évben karban sem tartott táblák funkciójukat, szerepüket betölteni nem tudták, ez pedig közrehatott abban, hogy a felperes testvére a **(partszakasz neve)** partszakaszon fürdeni engedte a gyermekeket.

Helyesen állapította meg tehát az elsőfokú bíróság, hogy az alpereseket felelősség terheli a felperes gyermekének halála bekövetkezésével összefüggésben a felperest ért károkért, az pedig már a nem vagyoni kártérítés összegszerűségére tartozó kérdés, hogy az

alperesek értékelt és releváns magatartásán túlmenően a felperes testvérének magatartása is közrehatott a baleset a gyermek halálának bekövetkezésében. A konkrét esetben a baleset bekövetkezésének döntő oka az volt, hogy a felperes testvére a rábízott gyermekek vonatkozásában súlyosan gondatlanul járt el, a felperes gyermekének halála döntően az ő magatartására vezethető vissza. Ily módon az alperesek baleset bekövetkezésében való csekély közrehatása folytán e körülményt az elsőfokú bíróság a kártérítés összecszerűségénél helyesen mérlegelte.

Az elsőfokú bíróság mind a Legfelsőbb Bíróság fentebb említett határozata szerint külön bizonyítást nem igénylő hátrányokat helytállóan tárta fel és értékelte, mind pedig helyesen vette figyelembe a megismételt eljárás során készült ISZKI ...i Intézetének szakértői véleményét, amely alapján kimondható, hogy a felperes visszatérő depressziójának, szorongásának és pszichoszomatikus betegségeinek oka csak részben a kislánya tragikus halálával függ össze, másrészt betegségei alapszemélyisége talaján jelentkező kedvezőtlen személyiségjegyekkel és egyéb interperszonális konfliktusokkal magyarázhatók. A felperes leánya elvesztésével összefüggő gyászmunkáját ugyan időben elhúzódóan, intenzíven megélt élményekkel dolgozza fel, de gyászmunkáját ráépülő patológiás szövődmények nem terhelik, a felperesnél kóros gyászreakció nem alakult ki. Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összecszerűségének meghatározásánál a fenti körülményeket helyesen, együttesen értékelve jutott arra a következtetésre, hogy - különös figyelemmel az alperesi közrehatás súlyára is -, a felperest ért hátrány alperesi magatartásokkal összefüggő része 400.000 Ft nem vagyoni kártérítéssel kompenzálható (nyilvánvaló, hogy a felperest ért nem vagyoni hátrányok további része nem az alperesek magatartására, hanem a felperes testvérének közvetlen károkozó magatartására vezethető vissza, az ezzel összefüggő kártérítési igény viszont az alperesekre nem terhelhető).

Minderre tekintettel az elsőfokú bíróság helyesen döntött a kártérítési kereset részbeni megalapozottságáról, a felmerült bizonyítékok helyes mérlegelésével állapította meg az alpereseket terhelő felelősséggel arányos marasztalási összeget, és miután a kár bekövetkezésének időpontjára vonatkozóan kamatfizetési kötelezettséget is megállapított, ebből következően a baleset bekövetkezésének időpontjában fennálló értékviszonyokat is helyesen alkalmazta. Minderre figyelemmel az elsőfokú ítélet megváltoztatására sem a felperesi fellebbezés, sem pedig az I. és II. rendű alperesi csatlakozó fellebbezés alapján szükség és lehetőség nem volt. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - nem fellebbezett részét nem érintve - a Pp. 253. § /2/ bekezdése és 254. § /3/ bekezdése alapján, helyes indokaira tekintettel helybenhagyta.

A felperes a fellebbezési eljárásban teljes egészében pervesztes lett, ezért a Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján perköltség megfizetésére köteles, melynek összege áll az alperesek és a beavatkozó jogi képviselővel kapcsolatosan felmerült és az

Pf.III.20.131/2012/6. szám

ítélőtábla által a Pp. 67. § /2/ bekezdésére is figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM számú rendelet 3. § /2/ bekezdés a./ pontja, /4/, /5/ és /6/ bekezdése, valamint 4/A. § /1/ bekezdése figyelembevételével megállapított, az alperesi és beavatkozó jogi képviselők

által a másodfokú eljárásban kifejtett munkával is arányban álló ügyvédi, illetőleg jogtanácsosi munkadíjból. A másodfokú bíróság a perköltségek összegének meghatározásánál figyelemmel volt a beavatkozó jogi képviselőjének alanyi ÁFA mentességére, továbbá arra a körülményre is, hogy az I. és II. rendű alperesek csatlakozó fellebbezésük tekintetében pervesztesek lettek, ezzel összefüggésben őket kellett volna a felperes javára perköltség megfizetésére kötelezni, azonban a felperes által fellebbezésben érvényesített követelés pertárgyértéke és az I. és II. rendű alperesi csatlakozó fellebbezés pertárgyértéke közötti jelentős értékkülönbségre tekintettel e körülmény figyelembevétele mellett a bíróság a felperest részperköltség megfizetésére kötelezte.

A felperes személyes költségmentessége, valamint az I. és II. rendű alperesek személyes illetékmentessége folytán rendelkezett a másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban felmerült összesen 320.000 Ft összegű le nem rótt eljárási illeték viseléséről a 6/1986. (VI. 26.) IM számú rendelet 13. § /1/ bekezdése, valamint 14. §-a alapján.

Szeged, 2012. április hó 17. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.	Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.	Dr. Rakita Zsuzsanna sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró